

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6CoCsp/12/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119413999
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Kučerová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:6119413999.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Kučerovej a sudcov JUDr. Otílie Belavej a Mgr. Jany Janics Bajánkovej v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, so sídlom Prievozská 2, Bratislava, zastúpeného Remedium Legal, s.r.o., IČO: 53 255 739, so sídlom Prievozská 2, Bratislava, proti žalovanému: U. O., U.. XX.XX.XXXX, F. R. G. Č. L. - U. C., Miestny úrad Mestskej časti Košice - nad Jazerom, Poludníkova 7, Košice, o zaplatenie 3.000,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku bývalého Okresného súdu Bratislava III, č.k. 11Csp/86/2020-115 zo dňa 06. júla 2022, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku (II.výrok) a v súvisiacom výroku o trovách konania (III. výrok) potvrdzuje.

II. Žalovanému sa voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1/ Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 2.687,49 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 11.12.2018 do zaplatenia, a to všetko v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku (I. výrok); vo zvyšnej časti žalobu zamietol (II. výrok), žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 79,16 % (III. výrok).

2/ Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 C.s.p.), súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním skutkovo zistil, že veriteľ ako právnická osoba - podnikateľ (zjavne právny predchodca žalobcu, poznámka odvolacieho súdu), podnikajúci v oblasti poskytovania úverov a žalovaný ako fyzická osoba - nepodnikateľ, uzatvorili dňa 11.05.2015 v písomnej forme Zmluvu o ČSOB spotrebiteľskom úvere, predmetom ktorej bol záväzok veriteľa poskytnúť žalovanému peňažné prostriedky v sume 5.000 eur a záväzok žalovaného tieto peňažné prostriedky veriteľovi vrátiť v pravidelných mesačných splátkach spolu s úrokom. Z predmetnej zmluvy vyplývalo, že išlo o bezúčelový úver poskytnutý bezhotovostne; úroková sadzba predstavovala 15,90 % ročne; RPMN predstavovala hodnotu 19,78 %; priemerná hodnota RPMN 18,34 %; celková suma zaplatená žalovaným činila 7.661,61 eur; výška odplaty bola 17,39 % ročne; počet mesačných splátok bol dohodnutý na 60 s termínom splatnosti k 20. dňu v mesiaci, pričom prvá splátka bola splatná dňa 20.06.2015 a posledná dňa 20.05.2020 s tým, že výška splátky bola 121,48 eur; poistenie činilo mesačne sumu 6,21 eur a podľa čl. VI zmluvy bolo súčasťou úveru. Súd prvej inštancie ďalej skutkovo zistil, že zo zmluvy nevyplývali údaje žalovaného o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave, ani to, že by bol úver poskytnutý až po nahliadnutí do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov. Zo zmluvy vyplýval údaj o adrese na podanie sťažnosti a reklamácie. Zo skutkových zistení súdu prvej inštancie ďalej vyplýva, že žalovaný celkovo uhradil len sumu 2.312,51 eur, pričom splátku splatnú 09/2016 uhradil len čiastočne v sume 9,57 eur, splátku splatnú 11/2016 len v sume 0,51 eur s tým, že

splátky splatné od 01/2017 neuhradil vôbec. Z tohto dôvodu vyzval veriteľ žalovaného dňa 16.01.2017 na úhradu dlžných splátok, následne listom zo dňa 03.02.2017 aj s poučením o možnosti zosplatenia celého úveru a opakovane listom zo dňa 06.03.2017. Keďže žalovaný dlžné splátky neuhradil, veriteľ ku dňu 20.04.2017 zosplatal celý úver a vyzval žalovaného na zaplatenie sumy 4.212,37 eur. Následne žalobca dňa 13.12.2018 oznámil žalovanému postúpenie pohľadávky z veriteľa na žalobcu a pokusom o zmier zo dňa 09.10.2019 ho vyzval na zaplatenie sumy 5.749,35 eur, ktorá pozostávala z istiny úveru v sume 3.897,37 eur, zákonného úroku v sume 169,24 eur, riadneho úroku v sume 1.250,36 eur, úroku z omeškania vo výške 382,54 eur a poplatkov sume 49,84 eur.

3/ Za tohto skutkového stavu, právne odkazujúc na ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce spotrebiteľské zmluvy (§ 52 a nasl.), plnenie spotrebiteľa v splátkach (§ 53 ods. 9), vznik záväzkov (§ 489 a nasl.), splnenie dlhu (§ 559), omeškanie dlžníka (§ 517 a nasl., na ust. Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ako aj na príslušné ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, mal súd prvej inštancie za to, že medzi veriteľom a žalovaným došlo dňa 11.05.2015 uzatvorením zmluvy k vzniku obchodného záväzku podľa § 497 Obch. zákonníka (určenie zmluvných strán, určenie výšky peňažných prostriedkov, záväzok veriteľa poskytnúť peniaze v prospech žalovanej a záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky a inú odplatu). Ozrejmil, že síce zmluva o úvere predstavuje podľa § 261 ods. 6 písm. d) Obch. Zákonníka absolútny obchodno-záväzkový vzťah, vzhľadom na jeho spotrebiteľský charakter (veriteľ vystupoval pri uzatváraní a plnení zmluvy podľa § 52 ods. 3 Obč. Zák. ako dodávateľ a žalovaný podľa § 53 ods. 4 Obč. Zák. ako spotrebiteľ) je na úpravu tohto záväzkového vzťahu potrebné prednostne aplikovať ust. Obč. Zákonníka (§ 52 ods. 2 druhej vety Obč. Zák). Okrem toho na predmetnú zmluvu aplikoval aj zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľskom úvere účinný v čase jej uzatvorenia. Skonštatoval, že zmluva uzatvorená medzi veriteľom a žalovaným musí mať písomnú formu (§ 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.) a obsahovať, okrem všeobecných náležitostí (t.j. v tomto prípade všeobecných náležitostí zmluvy o úvere podľa Obchodného zákonníka), osobitné náležitosti vymedzené v § 9 ods. 2 tohto zákona, správne určenú RPMN, pričom pred jej uzatvorením je veriteľ povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať veriteľom poskytovaný spotrebiteľský úver s tým, že berie hlavne do úvahy dobu, na ktorú sa úver poskytuje, jeho výšku, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru (§ 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.). Nedostatok písomnej formy zmluvy o spotrebiteľskom úvere, absencia niektorých osobitných náležitostí (konkrétne náležitosti uvedené pod písm. a) až l), s), z) a aa) v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.), uvedenie nesprávnej RPMN v neprospech spotrebiteľa alebo hrubé porušenie povinnosti veriteľa podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. spočívajúcej v posudzovaní schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch, má podľa § 11 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z.z. za následok taký právny stav, podľa ktorého sa veriteľom poskytnutý úver musí považovať za bezúročný a bezpoplatkový, z čoho vyplýva, že ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nebola uzatvorená v písomnej forme, neobsiahla niektorú z vyššie uvedených osobitných náležitostí, obsiahla nesprávnu RPMN v neprospech spotrebiteľa alebo bola uzatvorená bez predchádzajúceho skúmania schopnosti spotrebiteľa splácať úver, veriteľ sa môže v súdnom konaní úspešne domáhať len vrátenia istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania ďalej zistil, že veriteľ neposudzoval schopnosť žalovaného splácať úver, keďže v zmluve absentovali akékoľvek údaje o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave žalovaného, čím veriteľ hrubo porušil svoje povinnosti podľa 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., z ktorého dôvodu sa stal poskytnutý úver bezúročný a bezpoplatkový podľa § 11 ods. 2 druhej vety zákona č. 129/2010 Z.z., v zmysle čoho sa žalobca mohol úspešne domáhať len vrátenia nesplatennej časti istiny poskytnutého úveru. Ďalej súd prvej inštancie skonštatoval, že jednou z požadovaných náležitostí každej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorej absencia má podľa § 11 ods. 1) zákona č. 129/2010 Z.z. za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru je, podľa § 9 ods. 2 písm. c) tohto zákona, údaj o adrese predávajúceho (t.j. veriteľa), na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. Ako zistil z vykonaného dokazovania, predmetná zmluva síce vo svojom záhlaví obsahovala údaj o sídle veriteľa, takýto údaj však nemožno subsumovať pod náležitosť vyžadovanú podľa § 9 ods. 2 písm. c) zákona č. 129/2010 Z.z. ale pod náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. b) tohto zákona - teda uvedenie obchodného mena, sídla a identifikačného čísla žalovaného ako veriteľa. Na základe uvedeného mal súd prvej inštancie za to, že uzatvorená zmluva neobsahovala údaj o adrese určenej na reklamácie a sťažnosti a aj z tohto dôvodu podľa § 9 ods. 2 písm. c) zákona č. 129/2010 Z.z., čo malo taktiež za následok s odkazom na § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru.

4/ Z týchto zistení súd prvej inštancie vyvodil, že sa žalobca mohol úspešne domáhať len zvyšnej časti nesplatenej istiny úveru spolu s úrokom z omeškania, bez akýchkoľvek úrokov alebo iných poplatkov vyplývajúcich alebo súvisiacich s poskytnutým úverom. Keďže z vykonaného dokazovania vyplývalo, že veriteľ poskytol žalovanému úver v sume 5.000 eur a žalovaný veriteľovi celkovo uhradil z titulu poskytnutého úveru sumu 2.312,51 eur, súd prvej inštancie zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 2.687,49 eur ako rozdielu medzi poskytnutým úverom a žalovaným zaplatenou sumou veriteľovi z titulu uzatvorenej zmluvy, pričom v ostatnej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

5/ Pokiaľ išlo o uplatnené úroky z omeškania, súd prvej inštancie uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný si súdom priznaný peňažný dlh (istinu úveru) podľa § 559 Obč. Zák. nesplnil riadne a včas, dostal sa tým podľa § 517 ods. 1 prvej vety Obč. Zák. do omeškania, na základe čoho vzniklo žalobcovi právo požadovať aj úroky z omeškania určené podľa Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. vo výške o 5 percentuálnych bodov vyššie ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky (ECB) platná k prvému dňu omeškania s plnením priznaného peňažného dlhu. Nakoľko Základná úroková sadzba ECB bola v období od 16.03.2016 do 18.09.2019 vo výške 0 %, výška úrokov z omeškania ku dňu omeškania žalovaného s plnením súdom priznaného dlhu (istiny úveru) bola 5 % ročne. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie priznal žalobcovi aj úroky z omeškania z priznanej istiny úveru vo výške 5 % odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti poskytnutého úveru až do reálneho zaplatenia priznanej sumy žalovaným žalobcovi.

6/ O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že žalobcovi ako úspešnej strane sporu priznal podľa § 262 ods. 1 C.s.p. nárok na náhradu trov konania v rozsahu 79,16 %, v súlade s jeho pomerom úspechu v konaní, ktorý vypočítal tak, že jeho neúspech, ktorý predstavoval 10,42 % (t.j. v časti nepriznanej istiny úveru), odpočítal od úspechu, ktorý činil 89,58 % (t.j. priznaná istina úveru), pričom o samotnej výške tohto nároku si vyhradil rozhodnúť podľa § 262 ods. 1 C.s.p. samostatným rozhodnutím, vydaným vyšším súdnym úradníkom, po právoplatnosti tohto rozsudku.

7/ Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a napadol ním II. (zamietajúci) výrok a III. výrok (o trovách konania). Navrhol odvolaciemu súdu, aby rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že žalobe vyhovie v plnom rozsahu, alternatívne, aby ho v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Dôvodnosť svojho odvolania vyvodil z ust. § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ C.s.p. Argumentoval nepreskúmateľnosťou a protichodnými závermi napadnutého rozsudku, keď súd doslovne v bode 9/ rozhodnutia konštatoval, že zo zmluvy vyplýva údaj o adrese na podanie sťažnosti a reklamácie, pričom súd doslovne uviedol „Zo zmluvy taktiež vyplýva údaj o adrese na podanie sťažnosti a reklamácie“; no na druhej strane súd prvej inštancie bez logického prepojenia na predchádzajúcu argumentáciu v bode 15/ konštatoval, že v uzatvorenej zmluve absentoval podľa §9 ods. 2 písm. c/ zákona č. 129/2010 Z.z. údaj o adrese veriteľa, na ktorej mohol žalovaný uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, čo malo za následok podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. bezúčelnosť a bezpoplatkovosť žalovaným poskytnutého úveru. Ak súd vyhodnotil skutkový stav tak, že vyslovil právny názor o tom, že zmluva obsahuje náležitosti podľa zákona č. 129/2010 Z.z. a následne bez akéhokoľvek logického prepojenia tvrdil opak, potom žalobca zastáva názor, že mu súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jeho práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Žalobca má za to, že zmluva obsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. c/ zákona č. 129/2010 Z.z.. Zo zmluvy z čl. VII bod 1 záverečného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že Orgánom dohľadu je Národná banka Slovenska, Imricha Karvaša 1, 813 25 Bratislava; reklamáciu alebo sťažnosť možno uplatniť na adrese: Kontaktné centrum ČSOB, Michalská 18, 815 63 Bratislava. Žalobca má za to, že z údajov v zmluve je jednoznačné, že ide o spotrebiteľský úver s dohodnutým plnením v pravidelných mesačných splátkach, ktorý bol spotrebiteľovi poskytnutý bez uvedenia konkrétneho účelu použitia poskytnutých finančných prostriedkov. Žalobca preto s poukazom na vyššie uvedené tvrdí, že nakoľko v prejednávanom prípade nepochybne išlo o bezúčelový úver, pričom úver nie je možné reklamovať, potom je uvedenie adresy na uplatnenie reklamácie alebo sťažnosti úplne irelevantné, keď pri takomto type úvere by tento údaj v praxi nebolo možné využiť. Z ust. § 9 ods. 2 písm. c/ zákona č. 129/2010 Z.z. je zrejmé, že sa zameriava na iné typy bankových produktov, pri ktorých je žiadúce, aby spotrebiteľ poznal adresu, na ktorej si môže reklamáciu alebo sťažnosť uplatniť. Jedná sa najmä o prípady kúpy tovaru alebo služby u predajcu, ktorý však nie je poskytovateľom úverov a preto prostredníctvom tohoto predajcu je dojednaný úver pre spotrebiteľa u poskytovateľa úveru, ktorému následne spotrebiteľ spláca poskytnuté finančné prostriedky. Žalobca bez ohľadu na uvedené (keďže poznamenal, že zmluva preukázateľne adresu na

uplatnenie reklamácie a sťažnosti obsahuje, aj keď to nie je pri bankovom produkte povinné), dodal, že v záhlaví zmluvy je uvedená adresa postupcu, a teda žalovanému muselo byť zrejmé, na koho a kde sa v prípade potreby môže obrátiť. Táto je zhodná s adresou uvedenou v čl. VIII bod 1 zmluvy. Žalobca má preto za to, že výklad súdu, v zmysle ktorého absencia náležitostí v zmysle §9 ods. 2 písm. c/ Zo SÚ v predmetnej zmluve má mať za následok sankciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru je neprimeraná a nemá oporu ani v aktuálnej rozhodovacej praxi vyšších súdnych autorít. Žalobca ďalej namietal, že napadnutý rozsudok je prekvapivý, čo vyvodil z konštatácie súdu prvej inštancie o absencii akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave žalovaného, na základe čoho mal súd prvej inštancie za to, že veriteľ hrubo porušil svoje povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Za prekvapivé ho považuje aj z toho dôvodu, že mu nemohla vzniknúť povinnosť dodatočného tvrdenia za nespornosti skutkového stavu skúmanie bonity pred poskytnutím úveru nebolo medzi stranami sporu sporné, pričom bolo rozporované výlučne súdom, ktorý ako arbiter procesu celkom evidentne takýmto postupom de facto prevzal zastupovanie slabšej strany, ktorý postup mu však ust. § 295 C.s.p. neumožňuje. Vo veci bolo nariadené pojednávanie na 6.7.2022 o 13,00 hod. Žalobca však svoju neúčasť na pojednávaní z dôvodu hospodárnosti a nespornosti skutkového stavu podaním zo dňa 30.06.2022 ospravedlnil a súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti, avšak len za podmienky a v prípade, ak súd s ohľadom na tam uvedené, nepovažuje uplatnený nárok za preukázaný v celom jeho rozsahu, resp. požaduje na preukázanie žalobcom uplatneného nároku a tvrdených skutočností ďalšie dôkazy, prípadne objasnenie doterajších tvrdení, potom si žalobca dovolil požiadať súd o písomné vyzvanie žalobcu na preukázanie uvedených skutočností a vzhľadom k vyššie uvedenému aj o odročenie pojednávania vytyčeného na deň 6.7.2022 o 13,00 hod., nakoľko doposiaľ nemal vedomosť o prípadnom vnímaní akýchkoľvek skutočností ako sporných zo strany súdu. Súd prvej inštancie tak nepostupoval a ani v priebehu konania neprezentoval pred stranami sporu žiadnu skutočnosť ako spornú, ani nevyzval žalobcu na preukázanie skutočností, ktoré by vnímal ako sporné, v dôsledku čoho žalobca nadobudol objektívne očakávanie, že súd považuje žalobou uplatnený nárok za dôvodný v celom jeho rozsahu a nemá preto ani dôvod produkovať ďalšie dôkazy, ktoré by preukazovali takto riadne preukázaný nárok a navyšovať tak vzniknuté trovy právneho zastúpenia. Výsledkom bolo pre žalobcu extrémne prekvapivé rozhodnutie, z ktorého sa dozvedel, že súd vníma viaceré skutočnosti za sporné. Súd prvej inštancie mu tak nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces - v tomto skutkovom prípade, kedy pôvodný veriteľ splnil požiadavky zákonodarcu (ktoré ani jedna zo strán sporu nenamietala) tieto požiadavky aktívne zmenil a prispôbil zákonné ustanovenia (to všetko za nespornosti otázky skúmania bonity s odbornou starostlivosťou) - zrejme s cieľom ochrany spotrebiteľa, ktoré však zjavne nepoňal ako ochranu spotrebiteľa pred nekalými zmluvnými podmienkami ale ako požiadavku na zastúpenie spotrebiteľa a aktívne vyhľadávanie dôvodov na zamietnutie žaloby, a to aj za cenu výkladu zákona contra legem. Odvolateľ mal za to, súd prvej inštancie takýmto postupom celkom jednoznačne nad rámec ust. § 290 a nasl. C.s.p. vytváral nezákonne nadprácu v mene slabšej strany a v pozícii pomyselného zástupcu spotrebiteľa rozporoval skutkové tvrdenia žaloby a vytváral podmienky na zamietnutie žaloby.

8/ Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 C.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny.

9/ Odvolací súd súhlasí s odvolacím argumentom žalobcu, pokiaľ ide o nesprávnosť záveru súdu prvej inštancie o absencii náležitosti zmluvy o úvere obsiahnutej v § 9 ods. 2 písm. c/ zákona č. 129/2010 Z.z. Súd prvej inštancie totiž zjavne prehliadol, že čl. VIII ods. 1 Záverečných ustanovení Zmluvy o ČSOB spotrebiteľskom úvere reg. č. XXXXXXXXXXR zo dňa 11.05.2015 (na čl. 17) údaj o adrese veriteľa, na ktorej spotrebiteľ môže uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť skutočne obsahuje - „Kontaktné centrum ČSOB, Michalská 18, 815 63 Bratislava“. Z tohto dôvodu citovaná zmluva o úvere nemôže byť bezúčelová a bezpoplatková.

10/ Napriek uvedenému však odvolaniu nebolo možné vyhovieť. Súd prvej inštancie totiž postupoval správne, keď skúmal dodržanie povinnosti veriteľa (dodávateľa) skúmať úverovú bonitu žalovaného (spotrebiteľa), t. j. posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver z úradnej povinnosti (ex off), ako to vyplýva aj z rozsudku Súdného dvora Európskej únie (ďalej len „SD EÚ“) zo dňa 05.03.2020, sp. zn. C-679/18, v ktorom SD EÚ uviedol, že „články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady

87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku.“ V svetle týchto záverov SD EÚ preto bolo povinnosťou súdu prvej inštancie zaoberať sa uvedenou otázkou (splnenie povinnosti právnym predchodcom žalobcu skúmať úverovú bonitu žalovaného podľa ust. § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch) ex offo, čo napokon aj správne urobil. V tomto kontexte odvolací súd dáva do pozornosti odvolateľovi aj Nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 416/2022, v ktorom ústavný súd opätovne odkázal aj na svoje rozhodnutie vo veci sp. zn. I. ÚS 462/2022 o konštatovaní porušenia práva na spravodlivý proces (z pohľadu spotrebiteľa) v prípade, ak súd neaplikuje rozsudok Súdneho dvora príliehavý na prejednávajúcu vec. Pripomenul, že súdny dvor judikoval, že vykonanie ex offo kontroly relevantných zmluvných podmienok nie je o možnosti, ale o povinnosti: „Úloha, ktorú v konkrétnej oblasti vnútroštátnemu súdu udeľuje právo Spoločenstva, preto nie je vymedzená len možnosťou vysloviť sa k prípadnej nekalej povahe zmluvnej podmienky, ale zahŕňa taktiež povinnosť preskúmať ex offo túto otázku, pokiaľ je súd oboznámený s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, vrátane prípadu“ (rozsudok V.-XXX/XX, Y.:Y.:V.:XXXX:XXX, bod 32). Súd má pritom tento cieľ naplniť s takou mierou procesnej ingerencie, ktorá je typická pre ochranu verejného poriadku (porov. uznesenie V.-XX/XX, Y.:Y.:V.:XXXX:XXX, bod 50), a to bez ohľadu na zastupovanie spotrebiteľa advokátom (porov. rozsudok V.-XXX/XX, Y.:Y.:V.:XXXX:XXX, bod 47)“. Navyiac, ústavný súd v náleze sp. zn. III. ÚS 416/2022 poznamenal, že „Súdny dvor tiež rozhodol, že ex offo prieskum neprijateľnosti zmluvných podmienok sa má vykonať aj v konaniach vymáhacej povahy, napr. v insolvenčnom konaní (rozsudok V.-XXX/XX, Y.:Y.:V.:XXXX:XXX), či v exekučnom konaní (V.-XXX/XX, Y.:Y.:V.:XXXX:XXX), tiež uznesenie ústavného súdu č. k. D.. Ú. X/XXXX), a na túto líniu nadväzujú aj najnovšie návrhy generálnej advokátky z 12. januára 2023 zverejnené na webovom sídle Súdneho dvora vo veci V.-XXX/XX, v ktorej prejudiciálne otázky predložil v obdobnej záležitosti aj slovenský súd“.

11/ Pre úplnosť odvolací súd len pripomína, že podľa ust. § 7 ods. 1, 2 zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z.z. (v znení účinnom ku dňu 11.05.2015), veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru (ods. 1); spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom (ods. 2).

12/ Podľa ust. § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy (11.05.2015), ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

13/ Z obsahu Zmluvy o ČSOB spotrebiteľskom úvere reg. č. XXXXXXXXXXR nevyplýva, že by jej náležitosťou boli údaje o posudzovaní schopnosti dlžníka splácať úver, teda, že si právny predchodca žalobcu splnil právnou povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Z tohto dôvodu je poskytnutý spotrebiteľský úver bezúročný a bezpoplatkový (§ 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.). Odvolací súd len pre úplnosť odkazuje na nález ÚS SR z 12.05.2020, sp. zn. III. ÚS 43/2020, v zmysle ktorého bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru nastupuje ako ex lege dôsledok porušenia konkrétnych ustanovení zákona o spotrebiteľskom úvere.

14/ V kontexte s vyššie uvedeným za nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd aj odvoláciu argumentáciu žalobcu týkajúcu sa prekvapivosti záveru súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu absencie údajov o bonite žalovaného. Ide totiž aj o právne posúdenie veci, nie o rozpornosť skutkových tvrdení strán sporu. Napokon, ako odvolateľ sám uviedol, vo veci boli súdom prvej inštancie nariadené dve súdne pojednávania, na ktoré bol žalobca riadne a včas predvolaný. Pokiaľ sa žalobca ani jedného z nich nezúčastnil, argumentujúc snahou nenavýšovať trovy, svojou procesnou pasivitou sa

práva súvisiaceho s maximálnym využitím prostriedkov procesného útoku voči žalovanému dobrovoľne vzdal. Preto o porušení jeho práva na spravodlivý súdny proces súdom prvej inštancie nemôže byť ani zmienka. Vzhľadom na zákonnú úpravu, vyššie citovaného rozhodnutie SD EÚ a naň nadväzujúce rozhodnutia ÚS SR ako najvyššej súdnej autority napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie nemôže byť prekvapivé.

15/ Vzhľadom na uvedené závery, odvolací súd podľa § 387 ods. 1 C.s.p. odvolaním napadnutý zamietajúci výrok rozsudku súdu prvej inštancie a súvisiaci výrok o trovách konania (vo vzťahu ku ktorému žalobca konkrétnu advoláciu argumentáciu neprodukoval) ako vecne správny potvrdil.

16/ O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. Nakoľko plne procesne úspešnému žalovanému v odvolacom konaní trovy nevznikli (k odvolaniu žalobcu sa nevyjadril), z dôvodu procesnej ekonomie odvolací súd rozhodol tak, že mu nárok na ich náhradu nepriznal.

17/ Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).